MALTA

QORTI TAL-APPELLI CIVILI (INFERJURI)
MALTA

ONOR. IMHALLEF
CARUANA DEMAJO GIANNINO

Seduta ta' 17 ta' Ottubru, 2002

Appell Civili Numru. 2300/1998/1

Daniel Xriha
versus
Thomas Spagnol

Dan huwa appell minn sentenza mog]tija fit-30 ta' Mejju 2001 li ikkundannat lill-konvenut-appellant i]allas id-danni li [arrab l-attur f'kolli\joni billi l-ewwel qorti kienet sabet illi l-konvenut kien ja]ti g]all-in`ident.

Il-]abta [rat f'tas-Sliema fejn Triq Mattew Pulis tifforma s-sieq wieqfa ta' *T-junction* ma' Triq ~ensu Xerri. I\-\ew[toroq jippermettu traffiku f'direzzjoni wa]da biss. L-attur kien]iere[minn Triq Mattew Pulis u, qabel jikser lejn ix-xellug biex jid]ol fi Triq ~ensu Xerri,]ares kemm lejn ix-xellug kif ukoll lejn il-lemin, i\da aktar lejn il-lemin biex jara kienx [ej traffiku minn dik id-direzzjoni, billi minn dik id-direzzjoni biss seta' ji[i t-traffiku. Billi ma rax traffiku [ej minn dik id-direzzjoni, beda]iere[. Dak il-]in i\da kien [ej il-konvenut minn Triq ~ensu Xerri fuq ix-xellug ta' l-attur mnejn ma kienx mistenni, g]ax bi ksur tad-divjet ta' traffiku

minn dik id-direzzjoni, u]abat ma' l-attur. Il-konvenut xehed illi kien qed isuq bi ksur tad-divjet, g]alkemm kien jaf illi t-triq kienet *one way*, billi kien hemm triq mag]luqa.

L-ewwel qorti sabet illi "l-konvenut kien qed isuq kontra s-sinjal *a senso unico* u l-qorti tara dan b]ala l-fattur primarju li ikkaw\a din il-kolli\joni, *ossia* sewqan da parti tal-konvenut altament riskju\ u fa`ilment prevedibbli b]ala li jista' jikka[una in`ident stradali, kif fil-fatt [ara". G]alhekk, wara illi illikwidat id-danni fis-somma ta']ames mija u tlittax-il lira (Lm513), ikkundannat lill-konvenut i]allas id-danni likwidati flimkien ma' l-img]ax u l-ispejje\.

Il-konvenut appella minn din is-sentenza u l-aggravju tieg]u huwa mibni l-aktar fuq il-fatt illi deherlu illi l-ewwel qorti ma kinitx imxiet fuq il-prin`ipji legali mfissra mill-Qorti ta' l-Appell *in re* **Maria Vella Galea *versus* Oreste Sammut**[1]. F'dik il-kaw\a wkoll saret ]abta meta l-attri`i kienet qieg]da ssuq kontra s-sens uniku. Il-Qorti ta' l-Appell kienet qalet illi ksur tar-regolamenti tat-traffiku, meta ma jkunx il-fattur li jwassal g]all-in`ident, ma g]andux jitqies g]all-g]anijiet tad-de`i\joni dwar il-]tija, u sabet illi s-sewwieq l-ie]or kien ja]ti g]ax, g]alkemm ra lill-attri`i [ejja lejh kontra s-sens uniku f'salib it-toroq, xorta fittex li jaqsam minn quddiemha i\da ikkalkola l-velo`ità]a\in u g]alhekk saret il-]abta.

Din il-qorti, wara li qieset il-prin`ipji mfissra fil-ka\ ta' **Galea *versus* Sammut** u qieset ukoll il-fatti tal-kaw\a tallum, ma taqbilx mas-sottomissjoni tal-konvenut-appellat illi f'dan il-ka\ g]andha taqleb il-li[i tat-triq ta' ta]t fuq u tg]id illi min qieg]ed isuq kontra d-divjet tat-traffiku g]andu jing]ata l-prijorità, jew illi g]andha titfa' xi obbligu [did fuq is-sewwieq biex dan ikollu jassumi illi sewwieq ie]or sejjer jikser ir-regoli tat-traffiku u jirregola s-sewqan tieg]u b'dik il-premessa. ~ertament hija]a[a g]aqlija fis-sewqan illi t]alli *margin* mhux biss g]all-i\balji tieg]ek i\da wkoll g]al dawk ta']addie]or, aktar u aktar meta tqis illi sfortunatament it-toqob tax-xibka ta' l-e\ami g]al-li`enza tas-sewqan huma wesg]in bi\\ejjed biex i]allu g]addejjin liberament sewwieqa inkompetenti li qatt ma jmisshom ikunu fdati b'karrozza f'idejhom.

---

[1] App. 5 t'Ottubru 1998.

Dan tallum ma hux ka\ fejn l-attur-appellat, g]alkemm ra lill-konvenut [ej lejh, xorta baqa']iere[g]ax deherlu li kellu d-dritta; huwa ka\ fejn l-attur, fi kliem l-ewwel qorti "esplora \-\ew[na]at u ma ra lil]add [ej", u wkoll, b]ala fatt, l-ewwel qorti "ma sabet xejn li jista' jitfa' xi dell jew suspett dwar dak li xehed l-attur", waqt illi l-konvenut, g]alkemm kien jaf li qieg]ed isuq kontra s-sens uniku, ma kellux l-g]aqal li g]all-inqas isuq bil-mod biex i]alli]in u spazju bi\\ejjed biex ikun jista' jag]mel reazzjoni g]all-emer[enzi li fa`ilment seta' jobsor illi jinqalg]u jekk ja]sad sewwieqa o]ra meta jsibuh fuqhom mnejn ma kienx mistenni.
G]al dawn ir-ra[unijiet il-qorti ti`]ad l-appell u tikkonferma f'kollox is-sentenza ta' l-ewwel qorti. L-ispejje\ ta' dan l-appell ukoll g]andu j]allashom il-konvenut-appellant.

Giannino Caruana Demajo
Im]allef

Connie Micallef
Dep. Re[.